

Associació Internacional de

Ciutats Educadores

11
Butlletí
informatiu
2010

CIUTATS
EDUCADORES PER A
UN MÓN MILLOR

© Claire Pignol

experiència

"Art per créixer", una proposta d'educació cultural de la ciutat de París

L'Ajuntament de París, conscient que no n'hi ha prou de disposar d'una àmplia oferta cultural per a aconseguir una democratització de la cultura, engega, l'any 2009, aquest programa, que té com a objectiu acostar la cultura a infants i joves mitjançant projectes d'educació, sensibilització i creació artística.

La ciutat de París té prop de 2,2 milions d'habitants. Malgrat que la situació socioeconòmica mitjana de les famílies és favorable, s'hi donen uns contrastos molt

acusats. Segons dades del Fons d'ajut familiar (CAF), el 20,6% de les famílies parisenques vivien, l'any 2008, per sota del llindar de la renda mínima, i les famílies més pobres es concentraven en els districtes 18 i 19.

Davant aquesta realitat i amb l'objectiu de fer arribar la cultura a tots els infants i joves, però donant prioritat als que viuen en els barris més desfavorits, es posa en marxa el programa "Art per créixer". Des d'una perspectiva d'agermanament, un centre escolar (escola o institut) o un centre educatiu d'oci estableix una estreta relació amb una institució cultural per tal de treballar conjuntament en un projecte educatiu que es desenvoluparà al llarg d'un o més anys, en horari escolar i extraescolar.

Actualment, 11 projectes d'agermanament permeten a infants i joves entrar en contacte amb l'art contemporani, el teatre, la fotografia, el cinema, la música, etc. Tots aquests projectes comparteixen les mateixes premisses: visites regulars a una institució cultural, el contacte continuat amb diferents agents culturals i l'exposició de les creacions dels infants i adolescents en un equipament cultural.

(continua a la pàg. 2)

"Des d'una perspectiva d'agermanament entre centres educatius i equipaments culturals, el programa "Art per créixer" de l'Ajuntament de París proposa diversos projectes d'accés a la cultura per part dels més joves."

editorial

Prop de 3.000 líders locals i regionals, reunits a Ciutat de Mèxic del 17 al 20 de novembre de 2010 amb motiu del **Tercer Congrés Mundial de Ciutats i Governos Locals Units** (CGLU), van intercanviar idees i van debatre sobre com construir ciutats més inclusives que permetin un futur millor per a tothom, i, un cop més, van reclamar per a les ciutats un paper i una presència més destacats en la nova governança global.

Els assistents van sumar les seves veus al Manifest "La Ciutat del 2030", que recull 25 recomanacions per a construir un món urbà millor. Aquestes recomanacions, que posen l'èmfasi en el "dret a la ciutat" per a tothom, s'inscriuen sota els apartats següents:

- una ciutat democràtica i autònoma;
- una ciutat inclusiva i participativa;
- una ciutat amb visió del seu futur;
- una ciutat del benestar;
- una ciutat creativa, una ciutat per a la cultura;
- una ciutat segura, una ciutat en pau;
- una ciutat mòbil;
- una ciutat apta per a l'ocupació;
- una ciutat orgullosa de tenir uns serveis públics de qualitat;

(continua a la pàg. 3)

“Art per créixer”, una proposta d’educació cultural de la ciutat de París

Alguns dels projectes engegats són:

- “En el país dels museus”: un centre d’oci s’agermana amb un museu, el qual convida els nens i nenes a descobrir les seves col·leccions i a fer les seves pròpies creacions, que seran exposades posteriorment en aquest mateix museu i en el Petit Palais.

- “Escola de l’espectador”: el Teatre de la Ciutat, en col·laboració amb les escoles i els centres d’oci, introdueix els més joves en el joc teatral i en el muntatge d’una obra.

- “Orquestra a l’escola” i “Conte musical”: els conservatoris municipals col·laboren amb les escoles en l’educació musical dels nois i noies, mentre que els més petits descobreixen la història de la música i dels instruments a través d’un conte musical.

- “Fotos de grup, fotos de classe”: guiats per professionals de la fotografia, els nens i nenes d’educació primària i de centres d’oci elaboren obres fotogràfiques que posteriorment són exposades en l’espai de creació CentQuatre i en el Festival de Fotografia d’Arles.

© Claire Pignol

© Claire Pignol

- “Festival parisenc de cine escolar i extraescolar”: organitzen aquest festival l’associació Cahiers et Cinéma, l’Ajuntament i l’Acadèmia de París. S’hi projecten pel·lícules fetes per nens i nenes d’educació infantil, primària i secundària o de centres d’oci, amb l’ajut d’un professor o d’un professional extern.

Una bona mostra de l’èxit del programa “Art per créixer” és la quantitat d’institucions que s’hi han sumat en el seu primer any de

recorregut: 244 escoles, 36 instituts, 130 centres cívics, 10 museus municipals, el Fons Municipal d’Art Contemporani, un teatre, 2 grups musicals, 3 conservatoris municipals de districte, 18 sales de cinema i 5 associacions. Aquest èxit ha portat l’Ajuntament de París a treballar en l’ampliació de l’oferta cultural municipal tenint en compte les necessitats i els interessos dels més joves.

Més informació de l’experiència a www.edcities.org

presenta: Ajuntament de París,
Direcció de Cultura i Direcció d’Assumptes Escolars

contacte: Sra. Jeanne Bot
e-mail: Jeanne.bot@paris.fr

xarxes de ciutats

★ Obertes les inscripcions a la X Trobada de la RECE

S’ha obert el període d’inscripció i de tramesa d’experiències a la X Trobada de la Xarxa Estatal de Ciutats Educatives que tindrà lloc a Alcalá de Guadaíra els dies 30 i 31 de març i 1 d’abril de 2011, amb el lema “Educació i ciutat, una complicitat imprescindible”.

Per a més informació:

<http://ciudadeseeducadoras.ciudadalcala.org>

★ III Congrés Nacional de la Xarxa Mexicana

El III Congrés Nacional de la Xarxa Mexicana es va celebrar els dies 23 i 24 de novembre a

Ciudad Victoria (Mèxic), amb el lema “Història i identitat amb la ciutat: persones, personatges, llocs i institucions de la ciutat”.

★ Seminari de la Xarxa Brasileira

Organitzat per la Xarxa Brasileira, en col·laboració amb la Unitat Temàtica d’Educació de Mercociutats i la Unió Nacional de Dirigents Municipals d’Educació, el passat 30 de novembre es va celebrar a Belo Horizonte el seminari “Ciutat, educació i civisme”, dins el marc de la XV Cimera de Mercociutats.

★ Seminari de la Delegació Centreuropea

La ciutat polonesa de Katowice, seu de la Delegació Centreuropea de l’AICE, va acollir el 5 de novembre el seminari “Societats educadores - Societats de futur”, en el qual van participar 75 representants de 10 ciutats de 3 països. Les

presentacions es van centrar en el tema de l’educació a través de l’art.

★ II Trobada de la Xarxa Àsia-Pacífic

Més de 200 representants de ciutats asiàtiques van participar en la II Trobada de la Xarxa Àsia-Pacífic que es va celebrar el 25 d’octubre passat a Gunsan (República de Corea). En aquesta trobada es va acordar, entre altres qüestions, el pla d’acció per al període 2010-2012 i la creació d’un secretariat per donar suport a la xarxa territorial.

Més informació a www.edcities.org

entrevista

Sr. Khalifa Ababacar Sall

Alcalde de Dakar, Senegal

Quins canals de comunicació fa servir el govern municipal per a promoure la participació ciutadana?

El Consell Municipal és obert a tota la ciutadania. Per tal de fer efectiva una gestió participativa, autèntic lema de l'equip municipal, es fomenta la implicació de la ciutadania en l'elaboració i la posada en pràctica de programes de desenvolupament local. La participació ciutadana es canalitza a través d'estructures properes a la ciutadania com ara els consells de barri, les associacions juvenils, de dones, etc.

Ens pot explicar en què ha consistit la Caravana de la Informació i de la Comunicació i quina repercussió ha tingut?

La Caravana de la Informació i de la Comunicació de Dakar respon tant a la meua voluntat de construir una nova ciutat amb la col·laboració de la ciutadania, com a la promoció d'una gestió urbana participativa per part de tot l'equip municipal.

L'objectiu principal de la Caravana ha estat informar dels serveis, els programes i els projectes de la ciutat de Dakar per tal de suscitar l'adhesió i la participació activa de la ciutadania.

Els resultats han estat d'allò més satisfactoris. La població ha respost molt positivament a aquesta iniciativa de les autoritats municipals. D'una banda, la ciutadania s'ha pogut beneficiar de consultes mèdiques gratuïtes, i aquelles persones que ho necessitaven han estat derivades als centres sanitaris per fer-ne el seu seguiment. De l'altra, la població ha tingut l'oportunitat de posar-se en contacte amb responsables de diferents serveis municipals per a informar-se dels programes i projectes municipals, i també per a obtenir informació sobre gestions d'interès personal.

En què consisteix el projecte "Voluntaris de la Ciutat de Dakar"?

Després de la deliberació del Consell Municipal del 29 de març de 2010, es va engagar aquest nou projecte de l'equip municipal. L'objectiu principal és reforçar les capacitats de prevenció, intervenció i gestió del govern municipal en els àmbits de la salubritat, la seguretat vial, la higiene, el medi ambient, les platges i els mercats. El cos de voluntaris, subdividit en un gran nombre de brigades, està sota la tutela tècnica, institucional i operativa de la policia municipal.

Dakar ha acollit l'exposició itinerant "Ciutats educadores: Accions Locals, Valors Globals". Quina repercussió ha tingut?

Aquesta exposició itinerant ha propiciat un gran nombre d'intercanvis i ha contribuït a sensibilitzar pel que fa als valors locals en els quals es basa l'acció municipal. A més, ha fet possible que la població de Dakar conegui millor les potencialitats educatives de la ciutat i, sobretot, ha permès conèixer el que es fa en altres ciutats educadores. Durant quinze dies, l'exposició ha estat el centre de reunió d'una gran diversitat de grups socials i professionals (estudiants, treballadors, moviments culturals i associatius) i ha donat a conèixer a la ciutadania que Dakar és una autèntica Ciutat Educadora.

Cal continuar duent a terme accions de sensibilització si volem formar un ciutadà nou i conscient dels múltiples reptes als quals s'enfronta la ciutat i, especialment, preparat per a acompanyar el govern municipal en les seves accions diàries. Tot això fa palès la importància i la missió d'una ciutat educadora.

Per a més informació: www.edcities.org

DAKAR
GOBERNANÇA LOCAL
I SOCIETAT CIVIL

editorial

- una ciutat sense barris marginals;
- una ciutat més neta, més verda i més compacta;
- la ciutat del 2030, una responsabilitat de governança compartida.

L'AICE, membre associat de CGLU des de l'any 2005, se suma al Manifest. Qüestions prioritàries en aquest document són objecte d'algun principi específic de la Carta de Ciutats Educadores, amb la qual estan compromeses més de 425 ciutats d'arreu del món. Així, són plenament coincidents amb les directrius d'aquesta Declaració: la promoció de la igualtat d'oportunitats, la cohesió i la justícia social; l'educació en valors democràtics, la pau i la cooperació internacional; el foment de la participació ciutadana; el dret a un medi ambient saludable, al treball i al transport públic; la necessitat d'una planificació urbana que tingui en compte el desenvolupament de tots els individus; etc. compromisos de tota Ciutat Educadora.

Animem tots els governs locals de l'AICE a continuar treballant, aquest nou any que comença, amb rigor i creativitat per a afrontar els reptes i avançar en aquest interès compartit de crear ciutats més educadores.

El text complet del Manifest "La Ciutat del 2030" es troba disponible en línia: www.cities-localgovernments.org

Secretariat de l'AICE

c/ Avinyó 15, 4ª planta
08002 Barcelona
Tel. + 34 93 342 77 20
Fax. +34 93 342 77 29
E-mail: bidce@bcn.cat

Acte d'inauguració de l'exposició a Dakar

experiència

“Barcelona, Obra Oberta”: acostant el jovent a l’urbanisme

L’espai urbà és per al jovent un espai de convivència i d’identificació. “Obra Oberta” és una iniciativa de l’Ajuntament de Barcelona que duen a terme conjuntament l’Institut Municipal d’Educació i el Sector Urbanisme i Infraestructures, amb la voluntat de fer conèixer al jovent com es construeix l’espai urbà, tant des d’un punt de vista material com social.

Barcelona, capital de Catalunya, és una ciutat marítima mediterrània, amb una població d’1.638.103 habitants i una superfície de 101 km², dividida en 10 districtes i 73 barris. Basada en una economia de serveis, Barcelona ha sabut donar una bona imatge i obrir-se al món; n’és una bona mostra la campanya “Barcelona, posa’t guapa”, gràcies a la qual s’han fet des de l’any 1986 més de 22.000 intervencions destinades a la rehabilitació d’edificis.

Explorar l’espai arquitectònic és un requisit per a poder entendre l’entorn urbà i fomentar una actitud de respecte envers el seu manteniment. Amb aquest objectiu, el projecte “Obra Oberta” proposa a l’alumnat d’educació secundària obligatòria un espai de coneixement sobre com neixen els projectes urbanístics, com

Visita a l’antic mercat del Born

es documenten, com es prepara el terreny, les màquines amb què es treballa i la complexitat del subsòl, amb les xarxes elèctriques, de gas, de telefonia, etc., que hi passen. A més, ofereix la possibilitat de conèixer in situ algunes obres importants que es fan a la ciutat.

Entre les visites programades cal destacar les següents: el centre “Disseny Hub Barcelona”; la urbanització d’una part de la façana marítima on es construirà un zoo marí; la rehabilitació de l’antic mercat del Born, on s’ha descobert un jaciment arqueològic dels segles XVII-XVIII i on es construirà un centre cultural que explicarà la història urbana de la ciutat; o la urbanització de la ronda del Guinardó, obra que té com a objectiu la millora de la mobilitat i la connexió amb aquest barri de la ciutat.

“A través del projecte “Obra Oberta”, l’Ajuntament de Barcelona busca la formació de joves ciutadans que entenguin millor la seva ciutat i que hi participin. Amb aquesta finalitat, organitza visites a algunes obres significatives que es fan a la ciutat.”

La preparació de les visites és un aspecte clau per a poder comprendre la complexitat de les construccions. Per aquest motiu, “Obra Oberta” posa a disposició del professorat material didàctic que permet abordar el procés de construcció, a més d’incloure terminologia bàsica i possibles problemes que es poden plantejar en una obra. Igualment, es faciliten activitats per fer durant la visita, en la qual l’alumnat interactua amb diferents professionals que intervenen en l’obra. Un cop acabada la visita, es recomana continuar amb la reflexió, tractant, per exemple, de la funció o utilitat de l’obra visitada.

D’aquesta manera, les obres es fan intel·ligibles per als nois i noies, alhora que entren en contacte amb espais arquitectònics significatius, la qual cosa permet reforçar el seu sentit de pertinença a la ciutat i fomenta la seva participació cívica.

presenta: Ajuntament de Barcelona,
Institut Municipal d’Educació i Sector Urbanisme
i Infraestructures

contacte: Sra. Júlia Quintela / Sra. Elena Sierra
e-mail: jquintela@bcn.cat / esierra@bcn.cat
web: www.bcn.cat/obraoberta (disponible properament)

saps que...

★ La pròxima **Assemblea General Ordinària de l’AICE** tindrà lloc a Barcelona el dia 18 de març de 2011.

★ L’AICE ha participat en el **Tercer Congrés Mundial de Ciutats i Governos Locals Units** (Ciutat de Mèxic, 17-20 de novembre) i ha organitzat, juntament amb CGLU, el taller “Viure a la ciutat”.

★ L’exposició itinerant **“Ciutats Educadores: Accions Locals, Valors Globals”** té una nova web. Pots visitar-la a: www.edcities-expo.org.

★ De l’1 al 10 d’octubre, **l’Hospitalet de Llobregat va acollir l’exposició “Accions Locals, Valors Globals”** en el marc de la Setmana per a una Ciutat Educadora.

les veus de les ciutats

1. Pel mig del carrer és un festival organitzat per l’Ajuntament de **Chacao** (Veneçuela) i la Fundació PlátanoVerde amb l’objectiu de promoure l’espai públic com a escenari de trobada i participació ciutadana, en el qual es donen a conèixer artistes locals i internacionals.

2. L’Ajuntament de **Gwangju** (República de Corea) ha creat, per tal de fomentar un envelleiment saludable, el **Centre Bitgoeul de Salut**, on la gent gran pot dur a terme activitats d’esbarjo, culturals i esportives.

3. A fi de fer conèixer el patrimoni arqueològic, cultural i natural d’**Évora** (Portugal), l’Ajuntament promou els **Recorreguts Mediambientals**, que conformen una xarxa de més de 100 km construïda sobre antigues vies de ferrocarril, camins públics i al llarg de l’aqüeducte.